

Mülki ve İdari Bağlılık İşlemlerinde BAKANLIĞIN YETKİSİ

Bakanlığın hukuki sonuç doğuracak kararlarının isabetli olması, her şeyden önce hukuka uygun olması, bu tür kararlarda hassas davranılması, Bakanlığın kamuoyundaki imajına da olumlu katkı sağlayacaktır.

Mustafa Sami KOÇ
İİGM-Şube Müdürü

Giriş

Bu yazı; mülki ve idari bağlılık işlemlerinin mevzuatta nasıl düzenlendiğinden ziyade, idari işlemlerin iptaline neden olan yargı kararları konusunda öncelikle işlem dosyalarının hazırlanmasında Valiliklerin, inceleme ve karar verme aşamasında ise Bakanlık yetkililerinin dikkatini çekmek amacıyla hazırlanmıştır. Yazıda; mülki ve idari bağlılık işlemlerinin mevzuattaki yeri ve kapsamına giren işlemler açıklanmış, mülki ve idari bağlılık işlemlerinde Bakanlığın yetkisinin mevzuatta ne şekilde düzenlendiği ve bu yetkinin nasıl uygulandığı incelenmiş, Bakanlığın yaptığı idari işlemler hakkında

yargı mercilerine yapılan başvurular tespit edilmiş, idari işlemi iptal eden yargı kararları ilgili mevzuat kapsamında değerlendirilmiş, ayrıca mahkeme kararlarının uygulanmasına değinilmiştir.

1. Mülki ve İdari Bağlılık İşlemleri

Mülki ve idari bağlılık işlemleri 5442 sayılı İl İdaresi Kanununda belirtilmiştir. Buna göre;

Kanunun 2. maddesinin (B) bendinde; “... bir köyün veya kasabanın başka bir il ve ilçeye bağlanması...”nın İçişleri Bakanlığının kararı ve Cumhurbaşkanının tasdiki ile tamamlanacağı,

Kanunun 2. maddesinin (C) bendinde; “...Yeniden köy kurulması veya yerinin değiştirilmesi...”nin Çevre ve Şehircilik ile Sağlık Bakanlıklarının mütalaası alınmak suretiyle İçişleri Bakanlığının tasvibiyle,

Kanunun 2. maddesinin (Ç) bendinde; “...Köy ve kasabaların aynı ilçe içinde birleştirilmesi ve ayrılması; bir köy, mahalle veya semtin o köyden ayrılıp başka bir köy ile birleştirilmesi...”nin İçişleri Bakanlığının tasvibiyle,

yapılacağı öngörülmüştür.

Kanunun 2. maddesinin (D) bendinde ise, yukarıda belirtilen mülki ve idari bağlılık işlemleri ile ilgili vilayetler idare heyetleriyle umumi meclislerinin mütalaalarının alınacağı şartı getirilmiştir.

Ayrıca, 5442 sayılı İl İdaresi Kanununa dayalı olarak çıkarılan ve 11 Mayıs 1988 tarihli ve 19811 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sınır Anlaşmazlığı, Mülki Ayrılma ve Birleşme ile Köy Kurulması ve Kaldırılması Hakkında Yönetmeliğin “amaç ve kapsam” başlıklı 1. maddesinde, mülki ve idari bağlılık işlemlerine ayrıntılı şekilde yer verilmiştir.

Adı geçen Yönetmeliğin “amaç ve kapsam” başlıklı bölümünün (A) bendinde; “Bir veya birkaç köy ve belediyenin bağlı bulunduğu birimden ayrılarak başka bir mülki idare birimine bağlanmasına, bir veya birkaç köye ait bağlılardan bazılarının bağlı bulundukları idare biriminden ayrılarak başka bir köyle birleştirilmesine,

Belediye Kanununun 7. maddesinin kapsamı dışında kalan ve bir belediyeye bağlı mahallerden bir veya birkaçının bağlı bulundukları belediyeden ayrılarak başka bir köyle birleştirilmesine,”

(B) bendinde; “Yeniden köy kurulmasına, merkezlerinin belirlenmesine veya değiştirilmesine, bir köy veya belediye bağlılığının ayrılarak ayrı bir köy kurulmasına, bazı köy veya belediye bağlılarının bağlı oldukları idari birimlerden ayrılarak kendi aralarında birleşip bağımsız bir köy kurmalarına, iki veya daha çok köyün birleşerek bir köy haline gelmesine,

Köylerin tüzel kişiliğinin kaldırılmasına, ... Ait esas ve usulleri düzenler.” denilmiştir.

Mülki ve idari bağlılık ile ilgili mevzuatın uygulamasında İçişleri Bakanlığınca yapılan işlemler aşağıdadır.

İki il ve ilçe arasında mülki sınırların değişmesine yol açan idari bağlılık değişiklikleri: Bu işlem için İçişleri Bakanlığının kararı, Başbakanın imzası ve Cumhurbaşkanının tasdikini içeren müşterek kararname hazırlanır. Müşterek kararnamenin Resmi Gazetede yayımlanması ile idari bağlılık değişikliği gerçekleşir ve durum ilgili kurumlar ile valiliğine bildirilmek suretiyle işlem tamamlanır.

Köy kurulması, köy merkezinin değiştirilmesi ve köy tüzel kişiliğinin kaldırılması ile aynı ilçe içindeki ayrılma ve birleşme işlemleri İçişleri Bakanının onayı ile gerçekleştirilir. Bakan onayının ilgili kurum ve kuruluşlar ile valiliğine bildirilmek suretiyle işlem tamamlanmış olur.

2. Mülki ve İdari Bağlılık İşlemlerinde Bakanlığın Yetkisi

Mülki ve idari bağlılık işlemlerinde Bakanlığın yetkisi 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 2. maddesinde düzenlenmiştir. Anılan Kanunun 2. maddesinin (B) bendinde belirtilen müşterek kararname düzenlenecek işlemler için; “...İçişleri Bakanlığının kararı...”, (C) ve (Ç) bentlerinde be-

lirtilen işlemler için; “...İçişleri Bakanlığının tasvibi...” gerekmektedir.

Sınır Anlaşmazlığı, Mülki Ayrılma ve Birleşme ile Köy Kurulması ve Kaldırılması Hakkında Yönetmeliğin 47. maddesinde, “Bakanlığın Yetkisi” başlığı altında, bu Yönetmelikte yazılı işlemleri sonuçlandırıcı mahiyette Bakanlığın idari tasarruf yetkisinin nasıl uygulanacağı açıklanmıştır.

Yönetmeliğin 47. maddesine göre; “...Bakanlık, illerdeki yetkili kurumların aldıkları kararlara uymak zorunda değildir. Bu kararlara katılabileceği gibi, 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 2. maddesinde yazılı yetkisini kullanarak, farklı bir karar da alabilir.

Bakanlık, bu tasarrufu yaparken dosyadaki mevcut bilgilerle yetinebileceği gibi, lüzum görmesi halinde Bakan adına yetkili bir komisyon kurmak suretiyle mahallinde de inceleme yaptırabilir.

Bakanlık, yapılacak işlemin ve alınacak kararın tespiti sırasında anılan komisyonun teklifine dahi uymak zorunda değildir.

Bakanlıkça, üçlü kararname konusu olan işlemlerde de yukarıda belirtildiği şekilde düzenleme yapılabilir...”

Ancak, Yönetmeliğin 47. maddesinde ifade edilen Bakanlığın takdir yetkisi sınırsız olmayıp Danıştay’ın 1994/529 esas ve 1994/1908 sayılı Kararında belirtildiği gibi “kamu yararı ve hizmet gerekleriyle” sınırlıdır.

İki il ve ilçe arasında mülki sınırların değişmesine yol açan idari bağlılık değişikliklerinde, İçişleri Bakanlığının bu değişikliği olumlu bulduğuna dair kararı, Bakanlığın iradesini ortaya koyan bir “Karar” olup, bu yetkisini 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 2. maddesinden almaktadır.

Köy kurulması, köy merkezinin değiştirilmesi ve köy tüzel kişiliğinin kaldırılması ile aynı ilçe içindeki ayrılma ve birleşme gibi 5442 sayılı Kanunun 2. maddesinin (C) ve (Ç) bentlerinde belirtilen işlemler için de İçişleri Bakanlığının tasvibi gerekmektedir.

İdari işlemin mevzuatla belirlenen süreçleri böyle olmakla birlikte, gerek İçişleri Bakanlığının kararını müteakip Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren müşterek kararlar; gerekse köy kurulması, köy merkezinin değiştirilmesi ve köy tüzel kişiliğinin kaldırılması ile aynı ilçe içindeki ayrılma ve birleşme gibi bakan onayı ile yürürlüğe giren idari işlemler hakkında hukuk yoluna başvuru olarak iptali yönünde davalar açılmaktadır. Bakanlığın yapacağı her türlü idari işlem dava konusu edilebilmektedir. Bu nedenle, idari işlemin iptalini gerektiren hallerin neler olduğunu bilmek ve benzer hatalara düşmemek için ondan ders almakta fayda vardır.

Dolayısıyla, Bakanlığın hukuki sonuç doğuracak kararlarının isabetli olması, her şeyden önce hukuka uygun olması, bu tür kararlarda hassas davranılması, Bakanlığın kamuoyundaki imajına da olumlu katkı sağlayacaktır.

3. Mülki ve İdari Bağlılık İşlemlerinde Bakanlığın Yetkisinin Yargı Kararları Yönünden Değerlendirilmesi

Mülki ve idari bağlılık işlemlerini yargı kararları yönüyle değerlendirebilmek için belirli dönem aralığında bu işlemlerle ilgili olarak açılmış dava sayılarını, idari işlemi iptal eden mahkeme kararlarının gerekçelerini bilmemiz gerekmektedir. 2003-2013 yılları arasında gerçekleşmiş bulunan mülki ve idari bağlılık işlemleri bu amaçla incelenmiştir. Söz konusu dönemde, 91 adet

Bakanlığın hukuki sonuç doğuracak kararlarının isabetli olması, her şeyden önce hukuka uygun olması, bu tür kararlarda hassas davranılması, Bakanlığın kamuoyundaki imajına da olumlu katkı sağlayacaktır.

mülki ayrılma ve birleşme işlemi hakkında idari işlemin iptali ve yürütmenin durdurulması davasının açılmış olduğu; bunlardan 13 adet davaya ilişkin yargı sürecinin halen devam ettiği, 67 adet davada idari işlemin iptali talebinin reddine karar verildiği, 11 adet davada ise idari işlemin iptal edildiği; dava sayısının dağılımına bakıldığında ise 4 adet dava konusunun köy tüzel kişiliğinin iptaline, 18 adet dava konusunun idari bağlılık değişikliğine, 69 adet dava konusunun ise köy kurulması işlemlerine ilişkin olduğu tespit edilmiştir. Yargı kararı uyarınca idari işlemin iptali mevcut idari işlemin tersine işlem tesisini gerektirdiği için idari işlemi iptal eden yargı kararlarının daha detaylı incelenmesinde bundan sonra yapılacak idari işlemlerin hukuka uygunluğu bakımından yarar bulunmaktadır.

3.1. Mülki ve İdari Bağlılık İşlemlerine İlişkin Yargı Kararlarında Belirtilen İptal Gerekçeleri

İdari yargı süreci sonunda iptaline karar verilen ve kararı kesinleşmiş bulunan mülki ve idari bağlılık işlemlerine ilişkin yargı kararlarının

ortak yönleri aşağıdaki gibi maddeler halinde tespit edilmiştir. Ayrıca, konu ile ilgili yargı kararlarının gerekçelerine yer verilmiştir.

- Sınır Anlaşmazlığı, Mülki Ayrılma ve Birleşme ile Köy Kurulması ve Kaldırılması Hakkında Yönetmeliğin 27'nci ve 36'ncı maddelerinde belirtilen hususlar bütün olarak değerlendirilmeden yapılan mülki ayrılma ve birleşme ile köy kurulmasına ilişkin işlemler.

Mülki birimlerin ayrılma ve birleşme işlemlerinde Yönetmeliğin 27'nci maddesinde belirtilen, köy kurulması işlemlerinde ise Yönetmeliğin 36'ncı maddesinde sözü edilen "coğrafi durum, ekonomik durum ve pazar ilişkileri, nüfus durumları, sosyal ilişkiler, kamu hizmetlerinden doğan ilişkiler, ulaşım, sınır ilişkileri, orta malların durumları" gibi hususlar göz önünde bulundurulduğunda mülki ayrılma ve birleşme işlemleri ile yeni bir köy kurulmasının sayılan her bir husus açısından kamu yararı taşıyıp taşımadığı, hizmet gereklerine uygun olup olmadığının tespiti idari davalarda önem arz etmektedir.

Örneğin; Adana İli Karaisalı İlçesi Merkez Bucağı Kaledağı Köyü Filikli ve Ustalar bağlılarının ana köyden ayrılarak merkezi Filikli olmak üzere Filikli adıyla bağımsız köy kurulması talebinin reddine ilişkin idari işlem, Adana 1.İdare Mahkemesinin E:2003/1310, K:2004/1319 sayılı kararı ile iptal edilmiştir. Mahkeme kararının gerekçesinde; "...16.01.1987 tarih ve 292 sayılı Genelgesinin 4/B maddesindeki, nüfusu 150'nin üzerinde olan yerleşim yerlerinde de köy kurulabilmesine izin verilebileceğinin belirtilmesi, istemin, kaymakamlık, il idare kurulu, valilik, yerel halk ve muhtarlar tarafından da onaylandığı, konuyla ilgili coğrafi, ekonomik ve pazar ilişkileri, nüfus, kamu hizmetlerinden doğan ilişkiler, sınır ve orta malların

ayrıntılı şekilde incelenmesi sonucu uygunluğu açık olan ve nüfusunun 205 olduğu görülen, çağdaş toplum yaşamında insanların yerel birimlerin hizmetlerinden daha fazla yararlanmasını yeni köy oluşumunun mümkün kılacağı anlaşılmakla, dava konusu Kaledağı Köyünden Filikli ve Ustalar Mahallesinin ayrılıp bağımsız Filikli Köyü olmasının, nüfusunun 500'den aşağı olması nedeniyle uygun görülmemesine ilişkin işlemde, mevzuata ve hukuka uyarlık bulunmadığı anlaşılmıştır. Açıklanan nedenlerle dava konusu işlemin iptaline ..." denilmiştir.

- Mesafe cetvelinin mevzuata uygun düzenlenmemiş olması, ayrıca köy arazilerinin bağlanacağı köy ile idari birim veya birimler arasındaki ilişkilerde güçlük yaratacak yüksek dağlar ve tepeler, büyük akarsular, geçilmesi aşılması zor derin vadiler, dik ve yalçın yamaçlar, göller, barajlar ve benzeri engeller bulunması.

Mesafe cetvelinin mevzuata uygun olarak düzenlenmesi, mesafe cetveli düzenlenirken bu mesafelerin dikkate alınması halinde iki birim arasında tabi engeller dolayısıyla ulaşımın sağlanabileceği ilave fiili mesafe de ortaya çıkıyorsa bunların da mesafe cetvelinde belirtilmesi, ayrıca mülki ayrılma ve birleşme işlemlerinde ayrılacak birim ile kendisine bağlanacak birim arasında arazi irtibatının olması gerekmektedir. Örneğin; Tokat İdare Mahkemesinin E:2008/577, K:2009/433 sayılı Kararı ile Tokat İli Merkez İlçesi Merkez Bucağı Saltuk Köyü tüzel kişiliğinin kaldırılarak, arazilerinin aynı Bucağın Çördük Köyüne bağlanması konusunda 03.07.2008 tarihli ve 23 sayılı Bakanlığımız işlemini iptal eden idari işlem iptal edilmiştir. Mahkeme kararının gerekçesinde; "Saltuk Köyünün Çördük Köyüne 3750 m, Beşören Köyüne ise 3000 m mesafede olduğu ancak, Beşören Köyüne

bağlanması durumunda 16,9 km'lik yol güzergahının kullanılarak ulaşım sağlanabileceği, Tokat İli Köy yolları haritasında Saltuk Köyü ile Beşören Köyü arasında bağlantı görülmesi, dolayısıyla kamusal hizmetlerin sunumunun Çördük Köyünden sağlanmasının mümkün olması ile adı geçen köyün Çördük Köyüne bağlanması halinde asayiş sorunu yaşanmayacağının anlaşılmış olması gibi nedenlerle Saltuk Köyünün Çördük Köyüne bağlanmasına yönelik onayın iptaline dair 25.07.2008 tarihli ve 23 sayılı işlemde hukuka uyarlık görülmemiştir. Açıklanan nedenlerle idari işlemin iptaline..." denilmiştir.

- Halkoylamasıyla ilgili olarak yapılan nüfus sayımında o yerdeki seçmenlerin köy yapılması istenilen yerde yaşayıp yaşamadıklarının, mahallinde yaptırılacak araştırma sonucuna göre değil de muhtarlık beyanına göre yapılması.

Köy kuruluşunda Yönetmeliğin 35'inci maddesinin (A) bendi gereği valiliklerce adı geçen Yönetmeliğin 17'nci maddesine göre nüfus cetvellerinin, 18'inci maddesine göre mesafe cetvellerinin, 19'uncu maddesine göre seçmen listelerinin hazırlatılacağı ve 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 ve 26'ncı maddelerindeki esaslar doğrultusunda halk oylamasının yaptırılacağı belirtilmektedir. Valilikler bu işlemleri yaptırırken seçmen listesinde yer alan kişilerin o yerde yaşayıp yaşamadıklarına özellikle dikkat etmeleri gerekmektedir. Örneğin; Antalya İli Korkuteli İlçesi sınırları içerisinde yer alan Söbüce Yaylasında Söbüce adıyla bağımsız köy kurulmasına dair 01.06.2006 tarihli ve 252 sayılı Bakanlığımız işlemi, halkoylamasıyla ilgili olarak yapılan nüfus sayımında o yerdeki seçmenlerin köy yapılması istenilen yerde yaşayıp yaşamadıklarının, mahallinde yaptırılacak araştırma

sonucuna göre değil de muhtarlık beyanına göre yapıldığı gerekçesiyle, Antalya 1.İdare Mahkemesinin E:2006/2215, K:2008/274 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.

- Kamu yararı ve kamu hizmetinin gereklerine bütün olarak bakılmayıp, Yönetmeliğin sadece bir hükmüne dayanılarak gerçekleştirilen talebin reddine ilişkin işlemler.

Mülki ayrılma ve birleşme ile köy kurulması ve kaldırılması talepleri değerlendirilirken sadece Yönetmeliğin tek bir maddesinde belirtilen bir kıstas dikkate alınmamalı, Yönetmeliğin 27'nci ve 36'ncı maddesi gereğince mahallinde yaptırılacak araştırma ile kamu yararı ve hizmet gerekleri bütün olarak değerlendirilerek karar verilmelidir. Örneğin; Sivas İdare Mahkemesinin 2006/2438 esas ve 2007/1182 sayılı Kararı ile Tokat İli Turhal İlçesi Merkez Bucağına bağlı Kızıoğlu Köyünün Amasya İli Merkez İlçe Merkez Bucağına bağlanmasının reddine dair Bakanlığımızın 17.02.2006 tarih ve 4 sayılı işlemi iptal edilmiştir. Mahkeme iptal gerekçesinde; "...Dosyadaki bilgi ve belgelerin değerlendirilmesi sonucunda; Tokat İli Turhal İlçesi Merkez Bucağına bağlı Kızıoğlu Köyünün Amasya İli Merkez İlçe Merkez Bucağına bağlanmasının coğrafi durum, ekonomik şartlar ve pazar ilişkileri, sosyal ilişkiler, ulaşım ve kamu hizmetlerinin gereklerine uygun olduğu, dolayısıyla Kızıoğlu Köyünün Amasya İline bağlanması talebinin reddine ilişkin işlemin yerinde olmadığı sonucuna varılmıştır. Diğer taraftan halkoylamasıyla ilgili anılan Yönetmeliğin 26.maddesinde seçmen sayısının yarısından bir fazlasının olumlu oy kullanmış olması gerekse de bu kuralın amacına göre yorumlanması gerektiği, zira olayda seçmen listesinde bulunan 51 kişinin nakil ve 10 kişinin de vefat ettiği tespitinin dosyadaki verilerde

yer aldığı düşünüldüğünde seçmen sayısından bu sayıların düşülmesinin halk oylamasının mantığı ve kamu yararı ile bağdaştırmanın mümkün olmadığı, diğer taraftan aynı Yönetmeliğin 26.maddesinin son fıkrasında da belirtildiği üzere oylamada olumsuz netice çıksa bile Bakanlıkça, 5442 sayılı Kanun gereğince ekonomik durum, coğrafi şartlar ve kamu hizmetlerinin gereklerine göre durumun değerlendirilerek talebin kabul veya reddedilebileceği belirtilerek oylamanın tek başına değer ifade etmediği, ekonomik durum, coğrafi şartlar ve kamu hizmetlerinin gerekleri gözetilerek İçişleri Bakanlığının vermiş olduğu kararın esas olduğu, başka bir ifade ile oylamada olumsuz oy fazla olsa dahi İçişleri Bakanlığının mülki ayrılma ve birleşmeye karar verebileceği sonucuna varılarak yerinde görülmemiştir. Açıklanan nedenlerle dava konusu işlemin iptaline...” denilmiştir.

- İşlem dosyalarının oluşturulma zamanının üzerinden uzun zaman geçmesi hallerinde sadece vali görüşüne dayalı olarak tesis edilen işlemler.

Mülki ayrılma ve birleşme ile köy kurulması ve köy tüzel kişiliğinin kaldırılmasına ilişkin valiliklerce hazırlanan işlem dosyaları hakkında çeşitli nedenlerle zamanında karar verilememekte, aradan uzunca zaman geçmekte, bu hallerde ikinci vali görüşü ile işlem tesisi yoluna gidilmektedir. Bu durum, idari işlemin iptaline neden olabilmektedir. Konu ile ilgili olarak, Antalya İli Korkuteli İlçesi Kızılcadağ Bucak merkezine bağlı Duraliler, Tatlar ve Yılanlıkoz bağlılarının bucak merkezinden ayrılarak merkezi Duraliler bağlısı olmak üzere Duraliler adıyla bağımsız köy haline getirilmesi talebinin reddine dair 28.01.2005 tarihli ve 240 sayılı idari işlem, Antalya 2.İdare Mahkemesinin 2005/1607 esas

ve 2007/367 nolu Kararı ile iptal edilmiştir. Mahkemenin karar gerekçesinde; “...bağımsız köy olmak isteyen bağıllılar bakımından birbirlerine olan mesafeleri, toplam nüfusu, bağlı oldukları idari birimden ayrılma halinde ana köy nüfusunun ne kadar azalacağı hususlarına göre oluşan son durum neticesinde söz konusu mahallelerin birleşerek köy olması halinde coğrafi, ekonomik durum ve pazar ilişkileri, nüfus durumu, sınır ilişkileri ile orta malların durumu açısından da vali görüşünden ayrı olarak yetkili kurullar tarafından yeniden durum değerlendirilmesi yapılarak 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 2/Ç-D maddesine göre köy kurulması talebi hakkında işlem tesis edilmesi gerekirken, sadece ikinci vali görüşüne dayalı tesis edilen işlemde, anılan Yasa maddesine uyarlık bulunmamaktadır. Açıklanan nedenlerle dava konusu işlemin iptaline...” denilmiştir.

Ayrıca, idare mahkemelerince uyumsuzluk konusu dava hakkında karar verebilmek için bilirkişi raporlarına önem verilmektedir. Hatta bilirkişi raporlarına dayanmayan kararlar sadece bu gerekçe ile Danıştay tarafından bozulabilmektedir. Bu nedenle, gerek bilirkişi tayini, gerekse bilirkişi raporları dikkatle incelenmeli, yapılacak itirazlar titizlikle tespit edilmeli, itirazların mevzuatla ilişkisinin gerekçelendirilmesine önem verilmelidir.

3.2. Mahkeme Kararlarının Uygulanması

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun “Kararların sonuçları” başlıklı 28’inci maddesinin 1. fıkrasında; “(Değişik:10/6/1994-4001/13 md.) Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idare, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya

mecburdur. Bu süre hiçbir şekilde kararın idareye tebliğinden başlayarak otuz gün geçemez. Ancak, haciz veya ihtiyati haciz uygulamaları ile ilgili davalarda verilen kararlar hakkında, bu kararların kesinleşmesinden sonra idarece işlem tesis edilir.” hükmü uyarınca mülki ayrılma ve birleşme ile ilgili işlemlere ait iptal kararları gecikmeksizin yerine getirilmektedir.

Köy kurulması talebinin reddine dair idari işlemin yargı merci tarafından iptal edildiği durumlarda Bakan onayı ile köyün kurulması yoluna gidilmekte, köy kurulması işleminin mahkeme kararı ile iptal edildiği hallerde mahkeme kararı uyarınca köy kuruluşunun iptal edildiği ilgililere bildirilmektedir. Köy tüzel kişiliğinin kaldırılarak arazilerinin bir başka köye bağlanmasına dair işlemin iptalinde de anılan mahkeme kararı uyarınca idari işlemin geçersiz, hiç yapılmamış olduğu ilgililere duyurulmak suretiyle tamamlanmaktadır. Şayet mülki birleşme ve ayrılma talebinin reddinin iptaline karar verilmiş ise olumlu yönde idari işlem tesisi yoluna gidilmektedir.

Sonuç

Bakanlığımızca mülki ve idari bağıllılık işlemlerinin yürütülmesinde bugüne kadar genel anlamda uygulanageldiği gibi bundan sonra da temel kriter; “kamu yararını dikkate alan, kamu hizmet gerekleri ile hukuka uygun işlem tesisi” etmektir. Bu da, en başta idari işlemi başlatan valiliklerce işlem dosyalarının mevzuata uygun şekilde hazırlanmasını, Bakanlıkça işlem dosyalarının titizlikle incelenmesini ve yukarıda belirtilen kriterler dikkate alınmak suretiyle Bakanlık kararına esas olabilecek görüşlerin oluşturulmasını gerektirmektedir.